

Первая — люди предпенсионного возраста, которых не хотят брать судовладельцы, опасаясь, что их может подвести в рейсе здоровье. Тем более что на тех же греческих судах, например, за последние 10, 11 лет уже подросли наши украинские кадры, и сейчас, кстати, греки нередко меняют своих капитанов на наших. Ко второй категории отношу тех, кто в силу определённых условий на долгий срок прервал стаж работы по морской профессии и мог дисквалифицироваться. Следующая категория — специалисты, которые работали на маломерных судах — Черномортехфлота, буксирно-спасательных и т. п. — и не могут получить подтверждение для трудоустройства на крупнотоннажные суда. И, наконец, последняя группа — выпускники двадцати двух морских учебных заведений Украины.

Необходимо регулировать количество обучающихся в морских учебных заведениях, идти по пути повышения качества подготовки специалистов, разумно ограничивая их количество. Однако сегодня трудно противостоять «валу» абитуриентов, надеющихся попасть в число высокооплачиваемых работников. Министерство образования совсем не учитывает тот факт, что сегодня излишек рядового состава на флоте настолько высок, что дальше, как говорится, некуда. Ведь Китай, Индонезия и другие страны Юго-Восточной Азии выбрасывают на рынок огромную армию дешевой рабочей силы. Дефицит комсостава и профицит рядового — тенденция международная, и она с каждым годом прогрессирует.

О. О. Гончаренко, аспірантка
Київський національний економічний університет

АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇЇ РОЗВИТКУ

Сьогодні економіка України розвивається за законами ринку. Ринок — це сфера, в якій проявляються взаємовідносини між виробниками і споживачами товарів, це найвища стадія розвитку товарно-грошових відносин. Функціонування ринку веде до становлення ринкової економіки, характерною рисою якої виступає конкуренція. Зберегти міцні ринкові позиції в умовах жорсткої конкуренції будь-якому суб'єкту господарювання можливо лише за умови належного проведення аналізу, який сприяє поліпшенню управління підприємством, зміцненню його

ринкових засад і подальшому зростанню ефективності його діяльності.

З метою проведення аналізу вся діяльність підприємства може бути поділена на звичайну та надзвичайну [1]. В свою чергу, до звичайної діяльності належать операційна, інвестиційна та фінансова діяльності [1].

Глибина і результативність економічного аналізу діяльності підприємства (в тому числі й інвестиційної) залежать від обсягу, своєчасності та якості використовуваної інформації. Основними джерелами інформації є:

- планово-нормативна інформація (матеріали бізнес-планів, норми витрат і нормативи, законодавчі акти, інструкції, договори, технологічна документація тощо);

- дані бухгалтерського, статистичного та оперативного обліку і звітності (форма № 1 «Баланс», форма № 2 «Звіт про фінансові результати»);

- внутрішня позаоблікова інформація (накази, довідки про перевірки та акти ревізій (аудиту), доповідні записки тощо);

- дані особистих обстежень аналітика.

Реформування бухгалтерського обліку (інформаційної бази аналізу), поділ його на управлінський та фінансовий, відокремлення податкового обліку, введення нового плану рахунків, приведення форм бухгалтерської звітності у відповідність до вимог міжнародних стандартів викликали необхідність використання методики аналізу інвестиційної діяльності згідно з умовами ринкової економіки.

В першу чергу необхідно визначити, що таке інвестиційна діяльність. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 «Звіт про рух грошових коштів» дає таке визначення: «інвестиційна діяльність — придбання та реалізація тих необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів» [2].

З наведеного визначення видно, що «інформаційна база» економічного аналізу передбачає поділ інвестицій, в першу чергу, за формою їх реалізації — на реальні та фінансові. До реальних інвестицій відносяться основні засоби, нематеріальні активи та інші необоротні активи. До фінансових інвестицій відносяться активи, які утримуються підприємством з метою збільшення прибутку (відсотків, дивідендів тощо), зростання вартості капіталу або інших вигод для інвестора — акції, облігації тощо. В залежності від терміну використання інвестиції поділяються на довгострокові та короткострокові (поточні).

Класифікація інвестицій з метою проведення аналізу наведена на рисунку.

Розглянувши форми та види інвестицій (в розрізі яких проводиться аналіз) доречно перейти до розгляду основного показника інвестиційної діяльності — фінансового результату. Загальновідомо, що фінансовий результат будь-якої діяльності (в тому числі й інвестиційної) визначається як різниця між доходами та витратами певного виду діяльності. Дохід від операцій з реальними активами може бути представлений у вигляді доходу від реалізації основних засобів, нематеріальних активів, майнових комплексів та інших необоротних активів.

Дохід від операцій з фінансовими інвестиціями може бути представлений як у вигляді дивідендів, відсотків тощо (доход від володіння), так і у вигляді збільшення частки інвестора в активах об'єкта інвестування та доходу від реалізації фінансових інвестицій. Однак сама назва «фінансові інвестиції» передбачає наявність не тільки інвестиційного, але й фінансового аспекту в операціях з фінансовими інвестиціями: дохід від володіння фінансовими інвестиціями у вигляді дивідендів, відсотків є саме доходом фінансової, а не інвестиційної, діяльності підприємства. Доходи інвестиційної діяльності від операцій з фінансовими інвестиціями включають доходи від участі в капіталі та доходи від їх реалізації.

Рисунок. Класифікація інвестицій з метою проведення аналізу

Витрати інвестиційної діяльності включають собівартість реалізованих необоротних активів, фінансових інвестицій, майнових комплексів, втрати від знецінення інвестицій тощо.

При порівнянні доходів та витрат від інвестиційної діяльності визначається один з основних показників даного виду діяльності підприємства — фінансовий результат.

Отже, під час аналізу інвестиційної діяльності необхідно розв'язати такі завдання:

1. Оцінити виконання плану з прибутку від інвестиційної діяльності.
2. Оцінити структуру та стан інвестицій.
3. Вивчити структуру доходів та витрат інвестиційної діяльності.
4. Вивчити динаміку фінансових результатів за ряд років.
5. Визначити вплив основних факторів на зміну суми прибутку.
6. Оцінити рівень рентабельності інвестиційної діяльності.
7. Обчислити резерви зростання прибутку і рентабельності.

Специфікою аналізу інвестиційної діяльності є те, що при визначенні її рентабельності та впливу факторів на суму прибутку використовуються показники фінансової діяльності, а саме — доходність фінансових інвестицій (дивіденди, відсотки). Саме цей показник в більшій мірі визначає структуру придбання та реалізації фінансових інвестицій.

На сьогодні аналіз інвестиційної діяльності підприємствами проводиться здебільшого стосовно реальних інвестицій, що, в першу чергу, пов'язано з недорозвиненістю національного фондового ринку, однак спостерігається тенденція щодо покращення стану останнього. Завершення процесу трансформації бухгалтерського обліку (інформаційної бази аналізу) та розробка на його основі методик проведення економічного аналізу буде сприяти покращенню процесу управління і, відповідно, фінансового стану підприємства.

Література

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 р. № 87.

2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 «Звіт про рух грошових коштів», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 р. № 87.

Н. А. Горбатова, асистент
ДонНУ

МЕТОДИКА РАННЕЙ ДИАГНОСТИКИ НЕСОСТОЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ

Стремясь решить конкретные вопросы и получить квалифицированную оценку финансового положения, руководители предприятий все чаще начинают прибегать к помощи финансового анализа. Поэтому для объективной оценки финансового положения необходимо перейти к определенным ценностным соотношениям основных факторов — финансовым показателям или коэффициентам. Для расчета ключевых показателей используется информация таких форм отчетности, как Баланс предприятия (ф. № 1), Отчет о финансовых результатах (ф. № 2), Отчет о движении денежных средств (ф. №